

Якименко В. О., Посилкіна О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Удосконалення методичних підходів до діагностування антикризового потенціалу фармацевтичного підприємства

yezjf@nuph.edu.ua

Вступ. Основна місія фармацевтичних підприємств (ФП) полягає у забезпеченні населення країни якісними та безпечними лікарськими засобами (ЛЗ), призначеними для лікування певних захворювань, профілактики та (або) підтримки здоров'я. Проте, навіть така надзвичайно важлива галузь як фармація сьогодні потерпає від криз різного характеру (політичних, військових, епідеміологічних). Кризові ситуації несуть потенційну загрозу негативних змін фінансових показників чи погіршення іміджу ФП, що в свою чергу, може перерости у реальну загрозу втрати ринкових позицій та навіть банкрутство. Це потребує від менеджменту ФП своєчасної розробки і впровадження обґрунтованої антикризової стратегії для забезпечення умов безперервної і ефективної діяльності. Розробка такої стратегії в багатьох опирається на результати оцінки антикризового потенціалу (АП) ФП, що і обумовлює актуальність теми нашого дослідження.

Метою дослідження є визначення особливостей антикризового управління на ФП і обґрунтування методичних підходів до діагностування їх АП

Методи дослідження: історичний, абстрактно-логічний; монографічний, системного аналізу тощо.

Основний матеріал дослідження. Проведений аналіз дозволив виявити такі особливості антикризового управління, притаманні ФП:

1. Оскільки фармація – всебічно регульована галузь, розроблена ФП антикризова стратегія не може порушувати вимог чинного законодавства і Належних практик щодо виробництва, клінічного та до клінічного дослідження ЛЗ, їхньої реєстрації, фармаконагляду і процесів просування.

2. При обранні антикризової стратегії для ФП необхідно звертати увагу на стадію життєвого циклу підприємства і причини виникнення криз.

3. Через значну нестачу спеціалістів у фармацевтичній галузі реалізація антикризової стратегії не повинна супроводжуватись втратою кваліфікованих кадрів на підприємстві.

4. Впровадження антикризової стратегії жодним чином немає порушувати принципи соціально відповідальної діяльності ФП.

5. Нерідко топ-менеджерам ФП не вистачає необхідних знань для об'єктивної оцінки фінансового стану підприємства і виведення його з кризи. Отже актуальним є залучення до роботи професіоналів з антикризового менеджменту, які поєднують знання з економіки, фінансів, ризик-менеджменту із знаннями щодо соціально-економічних особливостей діяльності підприємств фармацевтичної галузі.

Як вже зазначалося, важливою умовою формування зваженої антикризової стратегії ФП є об'єктивна оцінка його АП, під яким ми розуміємо інтеграцію його внутрішніх ресурсів і ефективне використання організаційно-економічних механізмів для протистояння впливам зовнішніх негативних чинників, що забезпечує можливість оперативного упорядкування і збалансування всіх сторін господарської діяльності підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища . У формалізованому вигляді АП ФП можна представити за допомогою формули:

$$АП = f(V, Y, F, I, L, M, In, K), \quad (1.1)$$

де f - функціональна залежність; V - виробничий потенціал; Y - потенціал антикризового управління; F - фінансовий потенціал; I - інвестиційний потенціал; L - логістичний потенціал; M - маркетингово-комунікаційний потенціал; In - інноваційний потенціал; K - кадровий потенціал.

Для діагностування АП ФП нами запропонований алгоритм, представлений на рисунку.

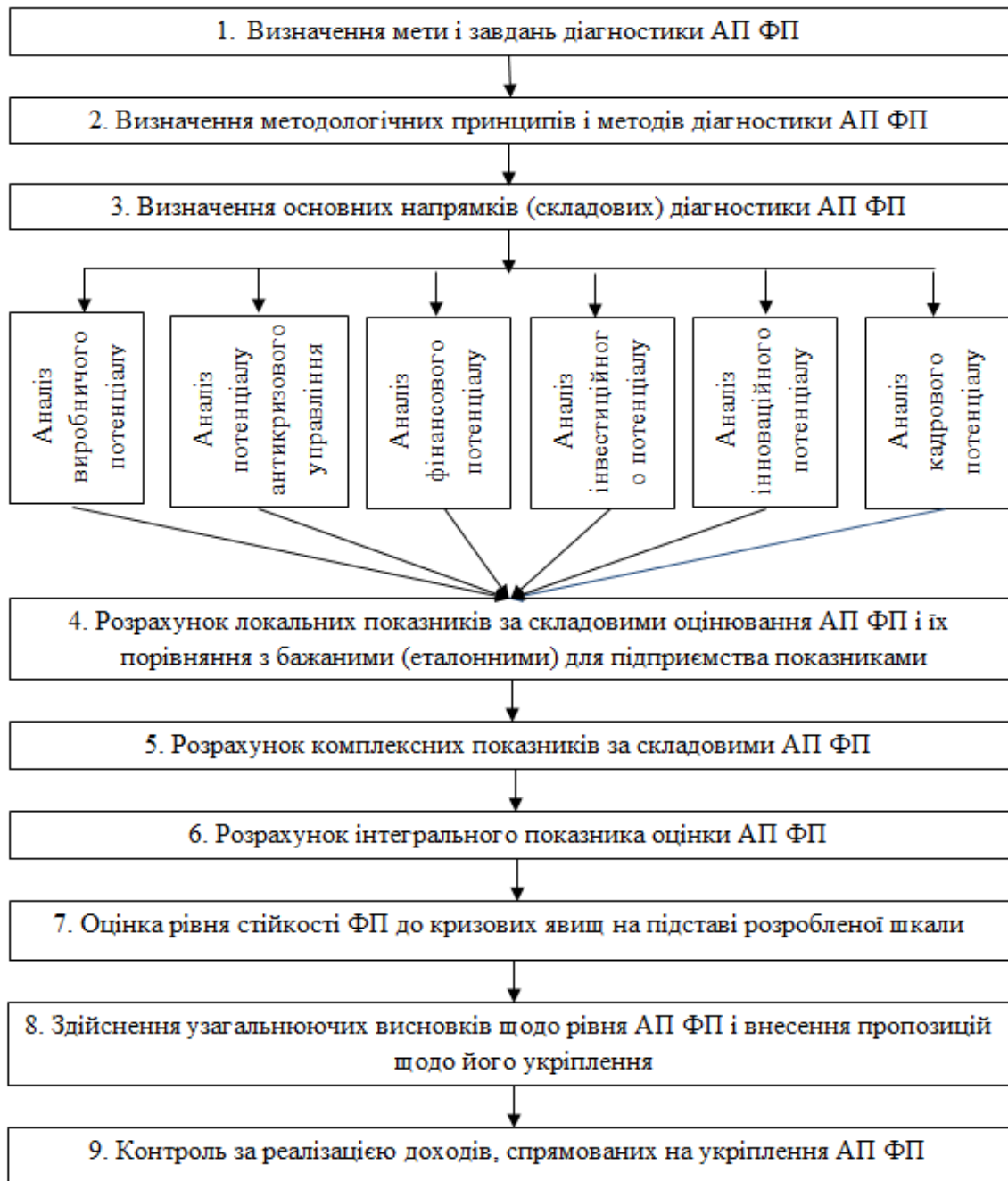

Рисунок Запропонований алгоритм діагностики АП ФП

Висновки. Антикризова стратегія ФП покликана вирішувати суперечності та неузгодженості між його цілями, наявними можливостями та впливом (зазвичай негативним) внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Проте кризу набагато легше запобігти, аніж її подолати. Одним із інструментів профілактики кризових станів ФП є моніторинг його АП, який дозволяє оцінювати рівень стійкості підприємства до кризових явищ і своєчасно розробляти і впроваджувати необхідні запобіжні заходи.